

ZONDAG 43

De liefde tot de waarheid

Psalm 116 : 1
Lezen: Jakobus 3
Psalm 101 : 4, 5, 6, 7
Psalm 26 : 3
Psalm 25 : 10

Geliefden, het Woord van God hetwelk wij u thans willen prediken, is naar Zondag 43 van onze Heidelbergse Catechismus vraag 112.

Vraag 112: Wat wil het negende gebod?

Antwoord: Dat ik tegen niemand valse getuigenis geve, niemand zijn woorden verdraaie, geen achterklapper of lasteraar zij, niemand lichtelijk en onverhoord oordele of helpe veroordelen; maar allerlei liegen en bedriegen, als eigen werken des duivels, vermijde, tenzij dat ik den zwaren toorn Gods op mij laden wil; insgelijks, dat ik in het gericht en alle andere handelingen de waarheid liefhebbe, oprechtelijk spreke en belijde; ook mijns naasten eer en goed gerucht naar mijn vermogen voorsta en bevordere.

Dit negende gebod spreekt van de liefde tot de waarheid:

1. Deze is van God gewild
2. Wordt door God gewerkt

Het dier heeft evenals een mens het leven van God gekregen. Het dier kan ook zien, een dier kan ook horen, het dier heeft ook gevoel en smaak, maar wat een dier niet heeft, dat is de spraak. De macht, de gave van God om te spreken, mist het dier, omdat het dier geen redelijk wezen is. Het is wel een levend wezen, maar het is geen redelijk wezen. Een dier heeft geen verstand. Ik ga nu voorbij aan het praten van een papegaai of van welk vogeltje ook. U begrijpt, dat dit niet het spreken is. Het is het nabootsen van enkele klanken, door een bepaald instinct, bij zulk een dier. Dat is niet het spreken zoals een mens spreekt. De mens spreekt omdat God hem met rede, met spraak begiftigd heeft. God heeft de mens een tong gegeven om te spreken. Daarmee heeft God de mens ver boven al het geschapene verheven. Het beeld van God bestond ook daarin, dat de mens verstand van God gekregen heeft. Dat hij weet van gerechtigheid en van heiligheid. Daarin bestond het beeld van God. Daarin hebben wij gelijkenis met God. Het dier is niet naar Gods beeld gemaakt en heeft geen gelijkenis met God. Hoe schoon ook een dier zijn kan,

hoe schitterend een vogel ook zingen kan en met welke kleurenpracht dieren ook kunnen zijn toegerust, als een wonder van Gods schepping, ze zijn toch niet naar Gods beeld gemaakt. Maar de mens met zijn verstand, en met zijn spraak, is naar het beeld van God gemaakt. Nu, juist in datgene, waarin de mens torenhoog uitstak boven al het geschapene, is de mens gevallen beneden dat geschapene.

Weliswaar kan een dier zijn kracht misbruiken, een dier kan verscheuren. Zo was het natuurlijk niet vóór de zondeval. Toen was er nergens leed en nergens verderving op de ganse aarde. Want alles wat God gemaakt had, was zeer goed. Er was geen dood. Door de zonden is ook de verscheurende aard in het dier gekomen; de grote kracht, die hij gebruiken kan om leed te doen en om te verdelgen. Ziet de dieren soms met elkaar vechten op leven en dood. Maar, dit kan een dier niet, wat de mens helaas wel kan, namelijk: *liegen*. Een dier kan niet bedriegen. Een dier kan niet haten. Helaas, dat is het vreselijk "kunnen" van de van God afgefallen mens, dat hij dat, wat God hem gaf om hem over de dieren en over al het geschapene te stellen, misbruikte tegen God en tegen zijn schepping en tegen zijn naaste.

Het vermogen dus, om door het woord uiting te geven aan, wat er leeft in onze geest. Dat is geen klein vermogen. Immers door het woord gaat een veel grotere wereld voor ons open, dan voor het oog. Ons oog ziet altijd zeer beperkt. Maar door het woord gaat de wereld van het verleden voor ons leven, zien we ook in de wereld van de toekomst en spreken we daarover. De macht van het woord is onberekenbaar groot. Dat heeft de satan in zijn helse sluwheid door gehad. Hij heeft dan ook in de eerste plaats beslag gelegd op het woord. Door het woord heeft hij de mens verleid. Hij heeft zijn kansen berekend. Hij is met het listige leugenwoord tot het hart van de mens gekomen. Ik zeg, door zijn leugenwoord. We weten: de duivel is een wreedaard, de duivel is een moordenaar, maar de duivel is voor alles en boven alles een leugenaar. De Heere Jezus heeft hem genoemd: de vader der leugen en geen waarheid is in hem. Als hij de leugen spreekt, dan spreekt hij uit zichzelf. Hij kan niet anders. Ook als de duivel de waarheid spreekt, dan spreekt hij die nog als een leugen. Dat kan. De duivel gebruikt soms bijbelse waarheden. Maar ze zijn in de mond van de duivel altijd leugens omdat hij, ook als hij de waarheid neemt, die waarheid steelt, die waarheid misbruikt en het doel heeft, zich te richten tegen God en tegen Gods schepselen. De duivel kan geen waarheid spreken, nooit, op geen enkele wijze, tegen niemand. Dit is het wezen van de duivel: leugenaar. Al zijn doen en al zijn zeggen is immer leugen. Christus is gekomen om der waarheid getuigenis te geven en overal, waar de waarheid van Jezus Christus komt, komt de botsing met de leugen, met de duivel. Daar komt de strijd op leven en dood. De strijd om de waarheid, want de duivel weet het, dat de waarheid hem zal veroordelen. Door de waarheid zal hij veroordeeld worden als een leugenaar, om straks met eeuwige banden onder de duisternis gebonden te worden. Nu wil de duivel zolang mogelijk zijn triumpfen voeren, opdat hij niet als een hulpeloze

gekluisterd ligt aan de voet der waarheid. Zijt Gij gekomen, zegt hij tegen de mond der waarheid, om mij te pijnigen voor de tijd? De duivel weet het, dat er een tijd komt, dat hij als de leugenaar uit Gods huis zal worden uitgeworpen, uit het huis van Gods schepping en met eeuwige banden onder de duisternis bewaard, en zijn loon zal ontvangen van een rechtvaardig God. Maar, zolang als dit nog niet is geschied, gaat hij rond, om de mensenkinderen de leugen te leren, te leren die te geloven en die te doen.

O, geliefden, dit is nu het grote voorrecht: dat God Zijn waarheid in deze wereld geopenbaard heeft en dat Hij de strijd met de leugen heeft aangeboden. Aanstonds in het Paradijs reeds, waar de duivel onze eerste ouders wijsmaakte en dat doet hij nog steeds, dat we van deze wereld zouden kunnen genieten, zonder gehoorzaamheid. Dat was ook de helse list, waarmee de duivel tot Jezus kwam in de woestijn. Toen zei hij tot Jezus: als je hier een kniebuiging voor me maakt, als je me ootmoedig te voet valt, dan zal ik je al deze koninkrijken geven met al hun heerlijkheid. Dat is wat, de wereld belooft wat! Er is wat heerlijkheid in deze wereld. Ontzaglijk veel is er te genieten, zo zegt de duivel. Maar hij wilde Christus die heerlijkheid doen genieten, buiten de weg van gehoorzaamheid aan Zijn Vader. Dan zou Jezus, het kon niet, ik zeg het met eerbied, dezelfde ongelukkige ellendeling geworden zijn, die de duivel was. Dat wist de satan, daarom heeft hij Hem trachten te verleiden *om te genieten zonder gehoorzaamheid*.

O, dat is een list waar de duivel dagelijks, vooral ook onze jonge mensen mee gevangen neemt. Dan zegt hij: nu, je kan toch genieten, je kan toch vreugde hebben? Dit alles stel ik voor je open, dit alles geef ik je, dit Paradijs ontsluit ik je. Eet en drinkt en weest vrolijk en geniet het leven en drinkt uit kristallen bokalen, de heerlijke wijn der zonde. Geniet en leef je uit. Doe wat je graag wilt. Maar buiten de weg der gehoorzaamheid aan God.

Ja, zegt hij, het is wel waar, dat dit in het Woord van God staat, het is wel waar, dat de Heere het voorgeschreven heeft, maar zou je ooit kunnen genieten, indien je Gods juk droeg? Indien je Gods wil deed? Is Zijn juk niet hard en Zijn last niet zwaar? Vooral in je jeugd moet je toch kunnen genieten eer de dag van de ouderdom komt?

Drinkt, eet, wordt dronken, vreugde en voorspoed is u weggelegd.

En geliefden, zie daar, het resultaat van zijn verleiding. Eva nam van de vrucht des booms, want ze zag dat hij goed was en begeerlijk om verstandig te maken. Ze nam, ze at; ze gaf ook haar man met haar en hij at. Toen, toen werden ze gelukkig, toen waren ze als God? Nee, geliefden, toen werden ze ongelukkig, toen vielen ze in een put zonder bodem, in de duistere diepte der verlorenheid, zij en wij met hen. Daar hebt u het. Dat is het voorbeeld, dat ons getekend staat in het onvergankelijk Woord van God, ons ter waarschuwing. Al te graag leggen ook wij ons oor nog te luisteren aan die vorst der duisternis, die vader der leugenen, die ons altijd weer opnieuw voorspiegelt dat we toch wel geluk, toch wel blijdschap, toch wel leven kunnen hebben, al zijn we niet aan God gehoorzaam.

Altijd maakt hij ons wijs, dat er toch wel iets in de schepping zou kunnen zijn, waarvan we genieten kunnen, los van God. Het is de brutaalste leugen.

Het leven van de mens, alle eeuwen dat hij op de aarde geweest is, is er een sprekend bewijs van, dat de duivel een leugenaar is. Of dat u nu de wereld der wetenschap neemt, of de wereld van de kunst of van de liefde, of de wereld van de muziek en dans en zang en schijngeluk, ja, wat moet ik er nog meer bij voegen. Rijkdom en eer en alles wat van de wereld is. Ach, duizenden hebben het beproefd en hebben er zich op geworpen om met volle teugen het genot der wereld te drinken en ze hebben, smachtend van dorst, de zwijmelkroes der betovering vroeg of laat weggeworpen en ze hebben gevloekt om het verloren geluk. Hun ziel is in bitterheid ten onder gegaan. Het kan ook niet, alles wat in de wereld is, alles wat we hier op de aarde hebben, kan ons alleen maar dienen *in gehoorzaamheid aan God*.

En daarom: de gehele schijnwereld van kunst en liefde, romantiek en erotiek, door radio, door televisie, door tijdschriften en door alle mogelijke romans ons voorgehouden, is een wereld van de duivel. Daar is de duivel baas, daar viert hij zijn triumpfen; daar sleept hij zijn duizenden en zijn tien duizenden jonge mensen mee, wiens jonge leven reeds tot een wrak geworden is, omdat ze meenden zonder gehoorzaamheid aan God te kunnen leven, hun ziel te kunnen ophalen, blijdschap te kunnen hebben in deze wereld.

Het is niet mogelijk geliefden. Langs die weg is er geen vrede, geen waarachtig geluk meer mogelijk. De Catechismus stelt tegenover die hele leugen-wereld de vraag:

Wat wil God in het negende gebod?

Dan staat er, *dat ik tegen niemand vals getuigenis geef*. Tegen niemand, dus ook tegen God niet. Daar kan ik God niet mee treffen, dat is waar. Ook al daag ik God voor de rechterstoel van mijn denken, ook al ben ik het niet eens met God, ook al bal ik de vuist tegen God. Ook al daag ik God voor de rechterstoel van mijn wetenschap en al zeg ik: Waarom, o God, hebt Gij het alzo gedaan? Daar kan ik God niet mee treffen. Elke zonde, waar ik God mee wil treffen, keert terug in mijn eigen hart. God wil, dat ik geen vals getuigenis geef. Niet tegen Hem en niet van Hem. Ook niet ten opzichte van mijn naaste. Dat ik tegen niemand vals getuigenis geef. Dan wordt hier misschien in de eerste plaats bedoeld het getuigenis, dat ik voor de rechtbank geef als getuige, wanneer ik opgeroepen word om daar te verschijnen om der waarheid getuigenis te geven.

U begrijpt wel, dat dit gebod zeer wijd is, dat dit gebod zich uitstrekt over ons ganse leven. Ook over het leven van elke dag, ook over het leven ten opzichte van vriend, en van vijand. Hoort u het goed? Ook ten opzichte van de niet-christen, ten opzichte van de mens, die zich tegen God verhardt, van de vloeker, de zweerder, de bedrieger, de hoereerder, de leugenaar en de dief, tegen niemand vals getuigenis geven. Wij mogen geen tweërlei, geen dubbele moraal hebben. Het is niet zo, dat alles goed is, als de kerk er maar mee gediend wordt. Dat is de slechte praktijk van de roomse kerken. Het doel

heiligt de middelen. Zoiets leest men nimmer in het Woord van God. God wil het niet en het kan ook niet, dat we Zijn gemeente zouden dienen en Zijn koninkrijk zouden bevorderen en de eer Zijns naams zouden zoeken, door leugen en bedrog. Ik zeg: God wil het niet en het kan ook niet, op geen enkele wijze.

Niemand's woorden verdraaien, staat er. Ook dat is een zonde, die maar al te vaak in ons hart gevonden wordt.

De woorden verdraaien, door diezelfde woorden uit te spreken, dat kan heel goed, met een ander accent. U kunt soms een zelfde zin gebruiken, maar op een ander woord in die zin de nadruk leggen, als dat gij gehoord hebt, dat hij of zij deed, uit wiens mond ge deze zin gehoord hebt. En dan kunt ge zeggen: Nu, ik heb toch precies gezegd, wat hij gezegd heeft? Maar u hebt het toch niet zó gezegd zoals hij het gezegd heeft. U hebt er een andere bedoeling ingelegd, de woorden van die ander verdraaid, op welke manier dan ook. De duivel is listig en sluw. Dit veroordeelt God in het negende gebod. Wij mogen niemand's woorden verdraaien. De woorden van mij niet, die ik tot u spreek. De woorden van u niet, die ge tot uw man of vrouw of kinderen spreekt. De woorden, die ge vriend of vijand hoort spreken.

God haat zulk een verdraaiing van het woord. Wij zien over het algemeen laag neer op een dief en we wijzen hem met de vinger na. We zeggen: Hij heeft wel eens in de bak gezeten. Hij kon zijn handen niet thuis houden. Dat is een dief. Maar God weet, dat de zonde tegen het negende gebod; voor God niet minder is. Straks klinkt het als een dreigend oordeel: *Tenzij dat ik de zware toorn van God op mij laden wil*. De zware toorn van God, hoort u het wel? Al lacht u misschien om iemand, die eens anders woorden verdraait, al spot u er misschien mee, al staat hij misschien ook in het middelpunt van de belangstelling. Dat is over het algemeen zo, met zulke mensen, die listig eens anders woorden verdraaien en een gretig oor vinden in veel gezelschappen. Er staat: zij laden de zware toorn van God op zich. Dat die toorn ontzaglijk zwaar is, dat weten degenen, die hun schuld aan God beleden hebben en verzoening in Christus' bloed voor de zonden tegen dit gebod gevonden hebben. Zij hebben ook voor dit gebod, Christus zien torsen, zien ondergaan onder de last hunner ongerechtigheden. Ze hebben de zware toorn gezien en in hun hart gevoeld, die ontwaakt is tegen deze zonde. *Geen achterklapper*, lezen we, een achterklapper is iemand, die weliswaar de waarheid spreekt, maar met een verkeerde bedoeling, tot het verderf van die ander. Want we kunnen en dat komt in de praktijk nogal eens voor, misschien wel met onze vuist op tafel slaan en zeggen: Ik wil de waarheid en ik ben een man van de waarheid. Wees er verzekerd van: wie zo de waarheid verdedigt, verdedigt hem niet uit liefde. Hij, die met een klap op de tafel, de waarheid komt verdedigen, zeg dan maar gerust: Man je bent een leugenaar of vrouw je bent een leugenaars, *want je betracht de waarheid niet in liefde*.

Nooit kunnen we de waarheid spreken, als die waarheid door ons niet gesproken wordt uit liefde tot God en tot onze naaste. Want je kunt door "de

waarheid te zeggen", een duivelse leugenaar zijn. God wil niet dat we te allen tijde en tegen ieder de waarheid zullen spreken. Versta me goed. Ik bedoel dit met de nadruk op dat woord "spreken". God eist niet van ons, dat we overal en tegen iedereen de waarheid zeggen. Wij kunnen van veel mensen veel "waarheden" weten en als we die waarheid gaan spreken, dan hebben we niet de eer van God en het heil van onze naaste op het oog.

Dan bedoelen we met die waarheid niet anders, dan de ondergang van die ander en daarmee wordt de naam van God onteert. Daarmee wordt de kerk van Christus verscheurd. Onthoudt het goed: ook al zou u woorden zeggen, die volkomen op waarheid berusten; waarom zegt u dat? Wilt u daarmee God dienen? Begeert u daarmee uw naaste nader tot Christus te brengen? Of is het zo, dat u die waarheid misbruikt om op de tenen van die ander te gaan staan, kon het zijn op het hart van die ander. Die mensen, die alzo de waarheid spreken, worden achterklappers genoemd, omdat ze het meestal in het geheim doen, als die ander er niet bij is.

Op een andere plaats worden het oorblazers genoemd, ze sissen het die ander in het oor. Zo van: zeg, weet je het al, heb je het ook gehoord? En dan kunnen ze een heel ernstig gezicht er bij trekken en ze kunnen net doen of ze vreselijk begaan zijn met degene, die dit heeft gedaan, maar heimelijk verkneuteren ze zich in hetgeen ze weten van die ander en ze zullen het aan ieder wel willen gaan vertellen. Ja, dit leeft in beginsel in ons aller hart. Er is een Frans spreekwoord, dat vrij vertaald dit zegt: dat er in het onheil, wat onze beste vriend treft, zelfs nog een oorzaak ligt tot ons vermaak, zodat we ons hart er menigmaal op betrappen, dat, al zeggen we och en ach, over hetgeen die ander geleden heeft, er soms diep in ons hart nog een heimelijk plezier kan zijn, over hetgeen die ander ondergaat. Natuurlijk met de bedoeling, dat wij daar bovenuit steken. Als die ander zijn naam gesmaad wordt, dat dan onze naam te meer verheerlijkt wordt. Als die ander zijn goed verliezen moet, dat dan ons goed te meer uitgebreid en vermeerderd wordt.

Een ieder onderzoekt zijn eigen hart. In ieder geval, de achterklapper is door God als een overtreder van het negende gebod gebrandmerkt. Verder staat er, *een lasteraar*. Een lasteraar is iemand, die leugens vertelt over de ander, terwijl hij weet, dat het leugens zijn. Dat behoeft dus bij de achterklapper nog niet. Die kan "waarheid" vertellen, maar het wordt hem tot een leugen. Maar de lasteraar vertelt leugens, moedwillig, opzettelijk, om die ander te vernederen en zichzelf te verhogen. Een lasteraar, □ daar moet u eens op letten, □ is ook altijd een vleier. Want de laster en de vleierij, hebben dezelfde wortel. Aangenaam te worden in de ogen van de mensen; groot te worden in de ogen van de mensen. Door die ander te lasteren, mezelf verhogen, maar ook door te vleien, in een goed blaadje komen bij hen, die boven me zijn, opdat ik te meer eer en heerlijkheid en geld en goed op de aarde verwerven zou. Daarom is de lasteraar door God veroordeeld. Welke vreselijke gevolgen van lasteren zijn er in de Bijbel te boek gesteld. Denk eens aan de lasteraars, de mannen belials, die de godvrezende Nabot het leven

ontnomen hebben. Hoe zij eenparig van de godvrezende Nabot gezegd hebben dat hij God en de koning gezegend heeft. In onze taal betekent dat: gevloekt. Hij heeft God en de koning gevloekt. Ze oordelen eenparig, hoewel ze wisten dat het vuile leugens waren en dan wordt de godvrezende Nabot op hun beschuldiging veroordeeld, gestenigd, en ter dood gebracht.

En om niet meer te noemen: denk eens, wat er met Jezus gebeurde voor het Sanhedrin. Ten laatste kwamen er twee valse getuigen, die Zijn woorden verdraaiden en moedwillig leugen spraken. En op die leugenspraak is de Zoon van God veroordeeld. Overgeleverd in de handen van Pontius Pilatus, als iemand, die het heilige geschonden had, op zulk een wijze, dat Hij des doodswaardig gerekend werd.

Verder staat er nog, *niemand licht en onverhoord oordele of helpe veroordelen*. Ook daar wordt wat pijn meegedaan in het leven van zovelen. Zovele mensen, wier eer en goede naam door het slijk is gesleurd. Nee, denkt daar niet klein over. Een goede naam is beter dan veel bezit, dan goede olie. En olie was rijkdom in het oosten. De naam van iemand, is beter dan de rijkdom van iemand. Daarom, iemand die het "goed" van een ander steelt, staat schuldig aan het gebod van God, maar iemand, die de "naam" van een ander bevlekt, bezoedelt, onteert en ontluistert, staat meer schuldig, omdat de naam meer is dan het bezit. Nu staat er hier in de Catechismus, niemand licht en onverhoord oordelen of helpen veroordelen. Denk maar eens, wat een ellende het teweeg gebracht heeft, in het leven van de priesters te Nob. Hoe Doëg de Edomiet, licht en onverhoord Achimelech veroordeelde, die David brood en het zwaard van Goliath gegeven had, toen hij vluchtte voor het aangezicht van Saul. En Achimelech wist niet, dat David in conflict was met Saul, want David had gezegd, dat hij een opdracht met haast had van de koning. En Achimelech heeft als een getrouw dienaar des Heeren uit innerlijke bewogenheid en medelijden en uit goede zorg voor de knechten van Saul, David het heilig brood gegeven, hetwelk niemand was geoorloofd te eten dan de priesters. Als de gemene duivelse Doëg zoiets ziet, dan fluistert hij het Saul in het oor en dan moeten al de priesters van Nob sterven, om dit ongehoord veroordelen van Abimelech. Als dan de knechten van Saul weigeren, om de mannen, die de linnen lijfrok droegen, de priesters des Heeren met het zwaard te doden, geeft Saul bevel aan deze duivelse Edomiet, om op de priesters aan te vallen. Hij neemt het zwaard en doodt ze allen, op Abjathar na, die de vlucht kon nemen met de Efod en naar David vluchtte in de woestijn.

Dat onverhoord oordelen, wat een smart heeft het teweeg gebracht in het hart van de godvrezende Hanna, die uit een wereld, en uit een kerk kwam, waar het verval zo ontstellend was, om haar zaak aan God voor te dragen en met smeking en met geweent in het huis des Heeren voor het aangezicht van haar God neder knielde. De oude Eli □ en dat was toch waarlijk nog een kind van God, hoever ook van zijn plaats, □ zag haar voor een dronken vrouw aan. Lichtvaardig veroordeelt hij haar, zeggende: Doet de wijn van u! Wat

verheven heeft ze hem geantwoord, wat ootmoedig heeft ze getuigd van de waarheid die in haar was, toen ze sprak, dat ze geen vrouw was door drank bedwelmd, maar een vrouw met een zielsbedroefd hart, dat ze zoëven uitgestort had voor het aangezicht van Israëls God.

Wat een smart is er vaak ook in het hart van Gods kinderen en Gods knechten, wanneer ze, terwijl ze geleefd hebben naar het getuigenis van God en gesproken hebben het Woord van God, op allerlei lichtvaardige wijzen veroordeeld worden. Of wanneer anderen de woorden, die ze gesproken hebben tegen God en tegen Zijn volk misbruiken. Al deze zonden liggen onder het oordeel van God. Want, zo staat er, allerlei liegen en bedriegen. *Allerlei liegen en bedriegen, als de eigen werken van de duivel vermijden, tenzij ik de zware toorn Gods op mij laden wil.* Hoort u het, het is van tweeën een. Deze werken mijdt u, u haat ze, u doet er afstand van, u vliedt ze met al wat in u is, of, een andere weg is er niet, u laadt de toorn van God op u. Het is dus onder die volle last van Gods toorn te moeten vergaan of afstand te nemen, te vlieden, te haten, al de boosheid, waar ik zoëven iets van gezegd heb. Dan komt er in ons leven ook nog vaak voor, die zogenaamde gelegenhedsleugens, gezelschapsleugen, de leugen zogenaamd om bestwil.

Geliefden, ik weet, dat er nieuwere theologen zijn, die ook met een beroep, op hetgeen in de oorlog voorgekomen is, de zogenaamde "noodleugen" zijn gaan verdedigen; maar ik kan u ook zeggen, dat geen van onze gereformeerde vaders ooit de noodleugen wettig geacht heeft. In de oorlog, u weet het, was het vaak zo, dat men iemand verbergen moest tegen de vijand en dat men door de waarheid te spreken zelfs het leven van die andere in de waagschaal kon stellen. Toen hebben verschillende theologen gezegd: als je op zulk een moment, in zulke omstandigheden liegt, om het leven van die ander te redden, dan is zulk een leugen, geen leugen.

Terecht las ik van één van de goede, getrouwe gereformeerde theologen, die dit niet al te hard veroordeelde, dat hij zeer scherpzinnig op merkte: Zou u zulk een woord uit de mond van Jezus verwachten? Hij bedoelt daarmee: stel, dat Jezus in zulke omstandigheden was, dat er bij Hem zo'n onderduiker in huis was, om maar eens even een concreet voorbeeld te noemen, en dat de vijand kwam om hem te vangen, en dat men aan Jezus zou vragen of dat hij bij Hem in huis was. Zou u dan van Jezus zulk een antwoord verwachten? Zou u uit Zijn mond verwachten: nee, die is hier niet in huis? Ik denk, dat we het daar mee eens zijn. Hij zou ziende op het gebod, blind voor de toekomst, zeggen: Indien gij dan Mij zoekt, zo laat deze heengaan. Hij heeft niet geweigerd te bekennen, dat Hij Jezus, de Zoon van God was, de gezochte. Hij heeft ook niet geloochend, dat deze discipelen, Zijn discipelen waren. Doch Hij had meerder kracht om de vijand te wederstaan. Wel geliefden, indien we van Christus zijn, hebben we meerder kracht en behoeven we op de leugen niet te vertrouwen. Dacht u, zei Hij, wanneer Ik Mijn Vader bidden zou, dat

Hij Mij geen twaalf legioenen engelen kon bijzetten? Vertrouwt op den Heere, denk niet te licht over een noodleugen, want ook een noodleugen is een leugen voor God. Ik weet wel, dat er vaak de geschiedenis van de vroedvrouwen in Egypteland bij gehaald wordt, dat God hen toch gezegend heeft, toen zij Farao bedrogen hadden. Nog eens, God heeft ze niet gezegend om het bedrog, waarmee ze Farao bedrogen hadden, maar God heeft ze gezegend, omdat ze het volk van Israël liefhadden. Niet om het kwaad heeft God hen gezegend. God kan het kwade niet zegenen. God eist van ons, dat we, ziende op het gebod, blind voor de toekomst, ons buigen zouden onder Zijn juk. Zoals Christus altijd de waarheid beleden heeft, zelfs toen Hem dit het leven kostte. Hij heeft er voor Pontius Pilatus niet omheen gedraaid, toen deze Hem onder ede vroeg of Hij de Zone Gods was. Toen heeft Hij geantwoord, en Hij wist het, dat Zijn leven er vanaf hing: Gij hebt het gezegd. Hij heeft zich gebogen onder het gebod en Hij heeft de waarheid gesproken tot in de dood.

Nu geliefden, zo is Christus niet alleen de Borg, voor ons leugenachtige mensen, maar is ook de levensheiliger voor al Zijn kinderen. Hij is ook dat blinkend voorbeeld, de levensbezieler van Gods kerk, Die wil dat we in Zijn voetstappen zullen wandelen. Nu kan het zijn, dat we tijdelijk schade moeten lijden, als we de waarheid spreken. Maar gerechtigheid is meer dan tijdelijk voordeel. Ook al zouden we de waarheid spreken tegen onszelf en dat leren Gods kinderen voor Gods aangezicht. Want denk erom, als we aan God belijden een verloren zondaar te zijn, dan spreken we waarheid tegen ons eigen leven in. Meestal begrijpen we het niet, meestal staan we er niet bij stil. Meestal is het zo algemeen geworden, dat woord "zondaar", dat we niet meer beseffen, dat aan dat woord, de hel en de verdoemenis vast zit. Maar als ik waarlijk voor God zeg, zoals die tollenaar achter in Gods huis: O God, wees mij de zondaar genadig, dan geef ik daarmee mijn leven prijs, dan veroordeel ik daarmee mezelf, dan keur ik het zwaard van Gods gerechtigheid goed. Dan moet ik mijn leven verliezen voor het aangezicht van God. En zie, geliefden: wat de natuurlijke mens onmogelijk is, want hij houdt de leugen vast tot in de hel, dat leert God toch Zijn kinderen, wanneer Hij door Zijn onbegrepen, onnaspeurlijke liefde ons de waarheid doet belijden, zelfs tegen ons leven.

Zie geliefden, dan is dit negende gebod toch ook te volbrengen uit dankbaarheid; uit kracht die God verleent, door de hand des Heeren. Dan geldt het ook van dit negende gebod: Mijn juk is zacht en Mijn last is licht. Want indien we zo de waarheid spreken tegen ons leven en daardoor ons leven verliezen, schenkt God ons het leven in de weg der gerechtigheid. Die zijn leven vast wil houden in de weg van de leugen, bedrieglijk blijft spreken tegen de Heere, meent, dat het niet zo erg met hem is, meent, dat hij wel bekeerd wil worden, maar dat God het niet wil, meent, dat God Zijn genade over hem niet openbaren wil, die weigert zijn schuld, zijn ongerechtigheid, zijn opstand, zijn leugenachtigheid voor God te belijden, die zal het leven verliezen, omdat hij nimmer komt tot de oprechtheid. Maar, die zijn leven

verliest in het spreken van de waarheid, die krijgt het terug door Hem, die Zijn leven heeft afgelegd om der waarheid wil.

Die van Zichzelf getuigd heeft: Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. De Waarheid niet alleen tegen de leugen, maar ook de vervuller van de Waarheid. Die de weg Gods ging, die de kloof tussen gerechtigheid en liefde geheeld heeft in Zijn eigen bloed, zodat God in gunst kan neerzien op degenen, die dit gebod hebben overtreden en nu in hartelijke veroordeling van zichzelf, zich als leugenaars bij de Heere aanklagen, maar die nu bij Hem, bij God als rechtvaardigen en als oprechten te boek staan.

O, hoe is het mogelijk, dat God van Nathanaël zegt: Zie waarlijk een Israliet, waarin geen bedrog is. Was dat een man zonder bedrog, was dat een uitzondering onder de Joden? Een man, die nooit gelogen had? Ach, nee, geliefden, Nathanaël was van dezelfde lap gescheurd als wij. Hij was een verloren zondaar, net als ik en u. Maar Nathanaël had een vijgeboom, Nathanaël had een plaats, waar hij zijn ziel voor God uitstortte. Waar hij zijn ongerechtigheid en zijn leugenachtigheid en zijn halsstarrigheid en zijn verkeerdheid en zijn bedrog voor God beled. O, dat is toch zo'n verlossing, als je ook zo'n vijgeboom hebt. Als je ook zo'n plaatsje hebt, waar je neerknielt voor God, als er ook van die tijden in uw leven zijn, dat ge alleen zijt met God.

Dan hebt ù geen waarde meer, dan hebt u geen hoogte meer, dan hebt u geen naam meer, dan bent u een zondaar, een zondaar die zichzelf veroordeelt. En die zichzelf veroordeelt, die wordt door God niet veroordeeld. Dat oordeel keert weder tot gerechtigheid, door de Man van smarten, Die genoeg gedaan heeft, ook voor de overtreding van dit gebod.

Zingen wij thans van Psalm 26 vers 3.

Nu mogen we de waarheid niet alleen doen, maar we leren de waarheid ook liefhebben. Want, zo staat er tenslotte, en daarmee eindigen we: *Insgelijks dat ik in het gericht en alle andere handelingen de waarheid liefheb, oprecht spreek en belijd, ook mijns naasten eer en goed gerucht naar mijn vermogen voorsta en bevordere.* Dus in het gericht en alle andere handelingen, de waarheid liefhebben. Daar komt het op aan.

Niet alleen de waarheid doen, maar de waarheid liefhebben. De waarheid liefhebben, wil heus niet zeggen: te pas en te onpas de waarheid uitkramen, want de waarheid is een schat en een schat gooi je niet op straat. Die gooi je niet voor ieders oor te grabbel. Een schat, daar ben je zuinig op. Een schat, die bewaar je. Zo bewaart Gods kind ook de waarheid in een oprecht gemoed en ter gepaste tijd, spreekt hij van die waarheid en belijdt hij die waarheid. Hij zoekt ook de eer en het goed gerucht van zijn naaste naar zijn vermogen voor te staan en te bevorderen. Zo heeft de kerk onder het oude verbond geleefd, wanneer zij uit de schatten van Gods heil mocht putten. Ze hebben vrede gehad, wanneer ze Gods wet mochten beminnen. Dan mochten ze het zingen:

Ai, ziet hoe goed, hoe lieflijk is het, dat broeders van hetzelfde huis samen wonen, waar het liefdevuur niet wordt gedoofd. Ook Jakobus heeft het gezegd: de tong is een vuur, een klein vuur. Kijk eens wat een grote hoop hout het aansteekt. Het is als het roer van een schip, klein en onder water verborgen, maar het wendt het hele schip om.

Maar de geheiligde tong, de vernieuwde tong, de tong, die de waarheid liefheeft en de waarheid spreekt, is ook een vuur. Niet om te verteren, maar om te verwarmen, om te zuiveren, om te koesteren. Daar wordt dat liefdevuur niet geblust. Dat liefdevuur ontstoken aan het hart van Hem, Die immer de waarheid sprak. Ook al is die waarheid zo scherp, dat die Samaritaanse vrouw siddert onder de woorden van Jezus Christus. Diep in haar hart snijden die woorden in: Ge hebt wèl gesproken: Ik heb geen man, want, die ge nu hebt is uw man niet, vijf mannen hebt ge gehad. O, het schijnt meedogenloos, het is een vreselijke waarheid. Het is het ook. Hij slaat echter om te helen, hij slaat om te genezen, hoor maar. Straks roept ze het uit: Een profeet van God gezonden, een Man die me alles gezegd heeft wat ik gedaan heb, is Deze niet de Christus? (Joh.4:17-18)

O, geliefden, wees niet zo bang voor de slagen van God. Als de Heere Jezus, Petrus slaat, zodat het hem duizelt, zodat hij geen grond meer onder zijn voeten heeft: Ga heen, achter Mij satanas, (Mark.8:33) dan is het opdat hij een profeet, ja, meer, opdat hij een apostel van Jezus Christus zou mogen zijn. Opdat hij straks op de Pinksterdag, als de held Gods het Evangelie van Gods genade zou mogen verkondigen. Ach, Heere, laat maar, zulke slagen vallen in Uw koninkrijk, onder uw gemeente, in ons aller hart. Laat dit scherp gewette zwaard, ons allen wonden, ten dode toe. Laat die waarheid ons dan ter neer vellen, al blijft vlees en bloed dan onder dit zwaard niet gespaard, al wordt ons leven geschonden, verdorven, al vloeien onze levenskrachten weg onder de openbaring van deze waarheid. Maar dit is een waarheid, waarvan staat, dat ons goed gerucht en onze eer er door bevorderd wordt. Ons heil en onze zaligheid komt er door tot stand, want die hand, die alzo slaat; het woord der waarheid, dat alzo verwondt, heelt ook onze ziel in alle smart.

Nu geliefden dit is het gebod, het negende gebod, dat God ons in liefde laat prediken, om dat te doen uit dankbaarheid. Moeten we het niet belijden: O God, dan sta ik óók schuldig, al is het alleen maar in mijn huis-gesprekken, al is het alleen maar in de gesprekken bij mijn vrienden en bij vriendinnen, al is het alleen maar in mijn gedachten. Heere, wat is het er vaak ver af, om mijns naasten eer, waar dan ook, wie dan ook, zelfs mijn vijanden, mijns naasten eer en goed gerucht naar mijn vermogen voor te staan. Geliefden, het kan alleen, die waarheid belijden in onze belijdenis, in het gebruik van de Sacramenten, Doop en Avondmaal, in het luisteren naar het Woord van God, in het opvoeden van onze kinderen, als we door het geloof verbinding hebben aan Hem, Die Zijn leven gegeven heeft, sprekende de waarheid, voor Wie de waarheid liever was, dan Zijn leven. Die liever de wil Zijns Vaders deed, dan waar ook het gebod Gods overtreden. Die als de mond der waarheid, als de

Waarheid zelf, als een leugenaar beschuldigd geworden is en Zichzelf niet bevrijd heeft uit de klauwen van de boze en uit het gericht van God dat over Hem ging, maar Die geduld heeft en Die gedragen heeft. Die, als Hij gescholden werd, niet weder schold en als Hem leed gedaan werd niet dreigde, maar het overgaf in de hand van Hem, Die rechtvaardig oordeelt.

Geliefde christenen, wanneer we alzo Zijn voetstappen mogen drukken, dan zullen we ook Zijn smaadheid op de aarde deelachtig worden. Dan worden we wel gescholden, maar God geeft in onze smart, in de verbintenis aan Hem, meer blijdschap, dan onze smaders hebben, in hetgeen ze smadelijk van ons spreken. En, het brengt ons steeds dichterbij God, het doet ons steeds inniger ons verlaten op God, Die de mond der waarheid is. Want dit is zeker, hoeveel te meer de leugen tegen u opkomt, hoeveel te dichterbij gij schuilen moogt bij de waarheid. Dan hebt ge geen medelijden met uzelf om de slagen, die u gegeven worden, maar dan zegt ge: Heere, ik ben verblijd, dat ik verdrukking dragen mag om uws Naams wil, dat ik gescholden mag worden om der waarheid wil.

Dan zegt Paulus: dat het hem een grote vreugde was, smaadheid te mogen lijden om Christus' wil.

Ach, wat zijn we vaak ver bij dit gemeenschapsleven met God vandaan. Wat staan we vaak op òns recht en op ònze eer. Het is toch zo: als we willen winnen door de waarheid met alle kracht te verdedigen ten koste van die ander en tot vrijspraak van onszelf, dan kun je het winnen en dan heb je het toch verloren. Dan kun je openlijk voor de mensen de overwinning geboekt hebben, maar als het niet is tot eer van God en tot heil van je naaste, als het alleen maar is tot eer van jezelf, omdat jij gelijk wil hebben, ga dan je hart maar na.

Dan heb je, als je 's avonds voor God je knieën buigt, toch een nederlaag geleden, dan heb je het toch verloren, al heb je de hele wereld aan je kant. Maar als je ooit, hoe ook belasterd, gesmaad, en je woorden verdraaid, om Christus' wil als een leugenaar daar gesteld, een toegang vinden mocht tot Hem, die de waarheid is voor u, dan wordt in de gemeenschap met Hem het kruis licht.

In de gemeenschap met Hem ontvangt u meer blijdschap, door één troostwoord van Jezus' lippen, dan door al de toezwaaiingen van de mensen. Ge kunt er verzekerd van zijn, geliefde christen, dat, indien gij in deze wereld de voetstappen van Christus drukt, gij Zijn smaadheid niet zult ontgaan. Hij heeft nooit succes geogst. Hij heeft nooit gespeeld op het volkssentiment. Hij heeft nooit de klavieren van 's mensen ziel bespeeld, om eer en achting en aanzien, maar Hij heeft de wil Zijns Vaders gedaan en heeft daarin Zijn blijdschap gevonden. En straks, als God Hem uit de dood verhoogt, dan bloeit op Zijn hoofd eeuwig de gloriekroon. Die kroon, die Hij ook beloofd heeft aan allen die oprecht strijden, omdat Hij voor u strijdt; en aan allen die oprecht lijden, omdat Hij in uw plaats geleden heeft. Amen.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.